

Bilim
Çocuk



Amatör Ağaçbilimcinin Elkitabı

Bu elkitabının sahibi





Hazırlayan: Tuğba Can
Çizimler: Pınar Büyükgöral
Grafik Tasarım: Ayşegül Doğan Bircan

Ekim 2009

Bu elkitabının hazırlanmasına katkılarından dolayı
Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi ağaçbilim uzmanı
Prof. Dr. Rahim Anşin'e teşekkür ederiz.

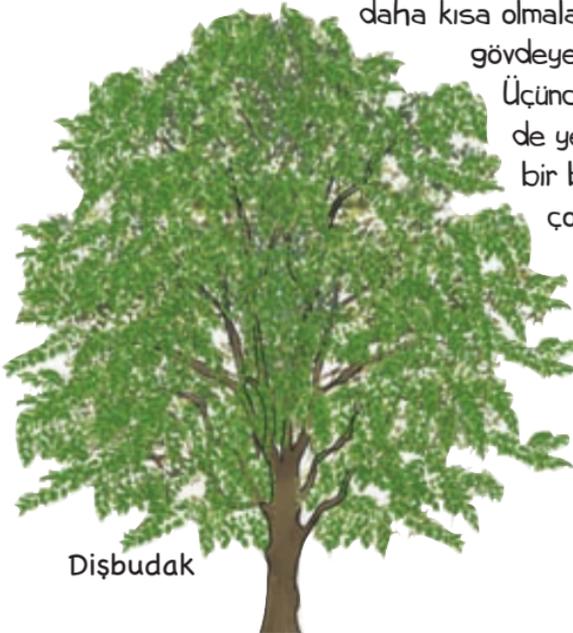
Ağaçlar

Bir ağaç, pek çok bakımdan herhangi bir bitkiye benzer. Bir meşe ağacıyla bir papatyayı karşılaştırırsanız bunun nedenini anlarsınız. Her ikisinin de bir gövdesi, kökü ve çoğu zaman da yeşil yaprakları vardır. Her ikisi de tohumdan yetişir; sonra da çiçeklenir ve meyve verir.

Peki ağaçları ağaç yapan hangi özellikleridir? Öncelikle ağaçlar, odunsu bir gövdeye ve bu gövdeden başlayan dallanmaya sahiptir. İkincisi, ağaçlar öyle uzarlar ki diğer bitkilerden genellikle çok daha büyük olurlar. Ağaçların boyu en az 5 metredir. Yeryüzündeki en uzun ağaç, 112 metre boyundaki sahil sekoyasıdır (*Sequoia sempervirens*). Odunsu gövdeye sahip bir başka bitki olan çallıların ağaçlardan farkı, daha kısa olmaları ve birden fazla gövdeye sahip olmalarıdır.

Üçüncüsü ve en etkileyicisi de yeryüzündeki herhangi bir bitki ya da hayvandan çok daha uzun yaşarlar.

Yeryüzündeki en yaşlı ağaç, Kuzey Amerika'da bulunan uzun ömürlü çamdır (*Pinus longaeva*). Bu ağaç 4860 yaşındadır.



Dişbudak

Gördüğünüz bir ağacı nasıl tanıyacaksınız?

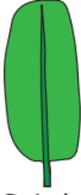
Çevremizde birçok ağaç var. Dişbudak, meşe, yalancı akasya, ıhlamur, elma, erik, kiraz bunlardan birkaçı. Bu ağaçları incelemek, özellikle sonbaharda ilginç olabilir. Çünkü sonbaharda ağaçlar gerçekten renklidir. Bazılarının yaprakları sarı, turuncu, kırmızı renklere bürünür. Sonra da bu yapraklar dökülür. Yalnızca yapraklar mı, bazı ağaçların da tohumları çevreye saçılır.

Ağaçları incelemenin ilginizi çekeceğini düşünerek sizlere bir rehber kitapçık hazırladık. Bu kitapçık sayesinde ağaçları tanıyabilir, onların adlarını öğrenebilirsiniz. Diyelim ki bir ağaç gördünüz. Bu ağacın belirgin özelliklerini bir deftere not edin. İlk olarak ağaç yaprak döken mi yoksa herdem yeşil mi, bunu anlamaya çalışın. Sonra da ağacın büyüklüğünü... Ayrıca ağacın yapraklarının şekline, üzerinde varsa çiçekleri ya da meyvelerinin özelliklerine de dikkat edin. Ağaçla ilgili gözünüze çarpan her ayrıntıyı defterinize yazın. Ardından gözlemlerinizi kitapçığınızda bulunan ağaç resimleri ve bilgileri karşılaştırın. Böylece incelediğiniz ağacı bulabilirsiniz. Elbette incelediğiniz ağaç bu kitapçıkta olmayabilir! Bu durumda daha kapsamlı bir rehber kitaba bakabilir ya da İnternet'te araştırma yapabilirsiniz.

Yaprak şekilleri (Basit)



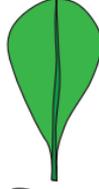
Şerit



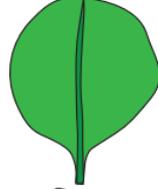
Dikdörtgen



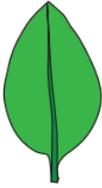
Elips



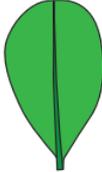
Ters mızrak



Dairesel



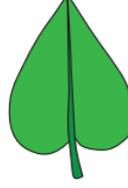
Yumurta



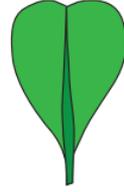
Ters yumurta



Mızrak



Kalp



Spatül

Yaprak şekilleri (Bileşik)



El



Üçgül

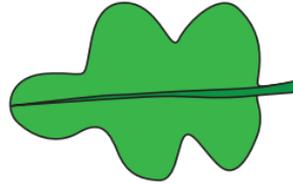
Yaprakçık



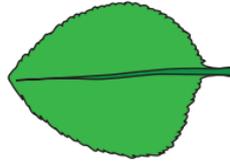
Tüysü



Çift tüysü



Loplu yaprak



Kenarları dişli yaprak

Ahlat

Pyrus elaeagnifolia

Yaprak döken kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 8-10 metreye ulaşır. Dalları dikenlidir. Yaprakları sık tüylü, tam kenarlı, ince uzun, elips şeklindedir. Nisan-mayıs aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından armut şeklinde, sarı-kahverengi, küçük meyveler verir. Meyveleri yenir. İç Anadolu ve Trakya'da yetişir.



Alıç

Crataegus orientalis

Yaprak döken, kısa boylu, dikenli bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 3-5 metreye ulaşır. Yaprakları yumurta şeklinde ve lopludur. Nisan-haziran aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından kırmızı-turuncu, küçük meyveler verir. Batı ve Güneydoğu Anadolu dışında ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



Andız

Juniperus drupacea

Herdem yeşil, orta boylu bir ağaçtır. Boyu 10-20 metreye ulaşır. İğneyapraklıdır. Yaprakları yassı ve 1-4 santimetredir. Kozalakları küre şeklinde ve 1,5-2,5 santimetre çapındadır. İlk başta yeşil olan kozalaklarının rengi zamanla koyulaşır. Akdeniz'de yetişir.



Ayva

Cydonia oblonga

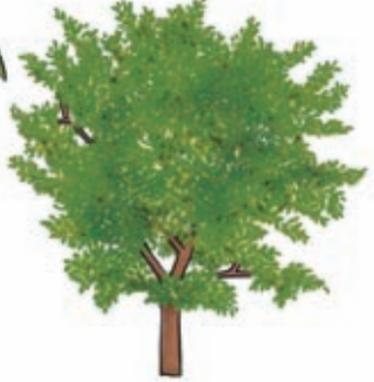
Yaprak döken kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 3-8 metreye ulaşır. Yaprakları elips ya da yumurta şeklindedir. Mayıs-haziran aylarında beyaz ya da pembe çiçekler açar. Ardından küremsi, büyük meyveler verir. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi zamanla sarıya dönüşür. Önemli bir meyve ağacımızdır. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



Badem

Amygdalus communis

Yaprak döken kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 5-10 metreye ulaşır. Yaprakları mızrak şeklindedir ve kenarları dişlidir. Mart-nisan aylarında beyaz ya da pembe çiçekler açar. Ardından elips şeklinde ve dışı yeşil tüylerle kaplı meyveler verir. Tüm Anadolu'da, özellikle Ege ve Akdeniz'de yetişir.



Boylu Ardiç

Juniperus excelsa

Herdem yeşil orta boylu bir ağaçtır. Boyu 15-20 metreye ulaşır. İğne ya da pul yapraklıdır. Gri-yeşil yaprakları çok küçüktür. Kozalakları üzüm şeklinde, mor-siyah renklidir ve yaklaşık 1 santimetre çapındadır. Meyveleri yenilir. Anadolu'nun hemen her yerinde yetişir.

Ceviz

Juglans regia

Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 20-30 metreye ulaşır. Bileşik yaprakları vardır. Yaprakçıkları tam kenarlı, elips ya da ters yumurta şeklindedir. Mayıs ayında çiçek açar. Ardından küre şeklinde meyveler verir. Önemli bir meyve ve orman ağacıdır. Meyvenin dışındaki yeşil, dış kabuk zamanla kuruyarak parçalanır. Kuzeydoğu ve Doğu Anadolu'da yetişir.



Çınar Yapraklı Akçaağaç

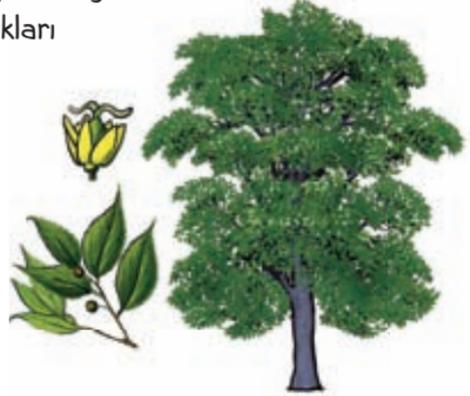
Acer platanoides

Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 20-30 metreye ulaşır. Yaprakları 5 loplu, el şeklindedir; loplarının kenarları dişlidir. Nisan ayında çiçek açar. Ardından kanat şeklinde, sarı-yeşil meyveler verir. Trakya, Marmara, Ege ve Karadeniz'de yetişir.

Çitlenbik

Celtis australis

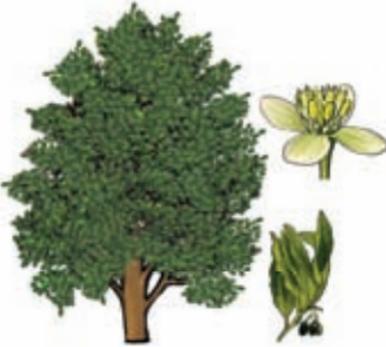
Yaprak dökken boylu bir ağaçtır. Boyu 20-25 metreye ulaşır. Yaprakları yumurta şeklindedir ve kenarları dişlidir. Yapraklarının üst yüzü zımpara gibi tüylüdür. Mart-mayıs aylarında çiçek açar. Ardından küre şeklinde meyveler verir. İlk başta sarı olan meyvelerin rengi zamanla koyulaşır. Kuzeybatı Anadolu'da yetişir.



Defne

Laurus nobilis

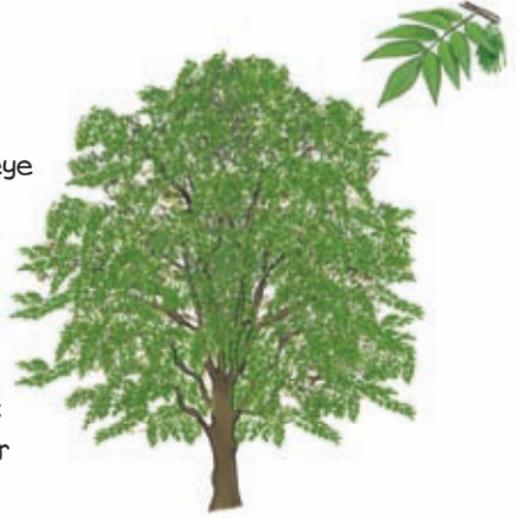
Herdem yeşil kısa boylu bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 8-10 metreye ulaşır. Yaprakları elips şeklindedir. Nisan-haziran aylarında sarı-yeşil çiçekler açar. Ardından yumurta şeklinde küçük meyveler verir. Meyve ve yapraklarından defne yağı elde edilir. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi zamanla koyulaşır. Ege, Akdeniz, Marmara ve Karadeniz kıyılarında yetişir.



Dişbudak

Fraxinus excelsior

Yaprak dökken boylu bir ağaçtır. Boyu 30-40 metreye ulaşır. Bileşik yaprakları vardır. Yaprakçıkları elips-mızrak şeklindedir ve kenarları dişlidir. Nisan-mayıs aylarında çiçek açar. Ardından kanat şeklinde, sarı-yeşil meyveler verir. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



Doğu Çınarı

Platanus orientalis

Yaprak dökken, uzun ömürlü ve boylu bir ağaçtır. Boyu 30-40 metreye ulaşır. Yaprakları el şeklindedir. Mart-mayıs aylarında çiçek açar. Ardından küre şeklinde meyveler verir. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi zamanla açık kahverengiye dönüşür. Anadolu'nun hemen her yerinde, özellikle dere içlerinde yetişir.



Elma

Malus sylvestris

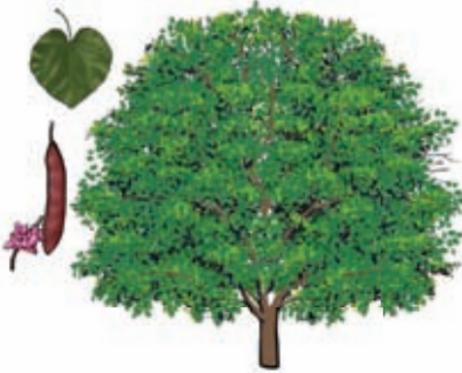
Yaprak döken, kısa ya da orta boylu bir ağaçtır. Boyu 8-12 metreye ulaşır. Yaprakları elips-yumurta şeklindedir ve kenarları dişlidir. Nisan ayında beyaz-pembe çiçekler açar. Ardından küre şeklinde, sarı-yeşil renkli meyveler verir. Önemli bir meyve ağacımızdır. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



Érguvan

Cercis siliquastrum

Yaprak döken kısa boylu bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 7-10 metreye ulaşır. Yaprakları kalp şeklindedir. Nisan-mayıs aylarında pembe-mor çiçekler açar. Ardından taze fasulye benzeri, kırmızı-kahverengi meyveler verir. Akdeniz, Ege ve Marmara'da yetişir.



Erik

Prunus domestica

Yaprak döken kısa ya da orta boylu bir ağaçtır. Boyu 8-12 metreye ulaşır. Yaprakları elips- ters yumurta şeklindedir ve kenarları dişlidir. Nisan ayında beyaz çiçekler açar. Ardından küre şeklinde, sarı ya da kırmızı-mor meyveler verir. Önemli bir meyve ağacımızdır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun bazı yerleri dışında ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



Fıstık çamı

Pinus pinea

Herdem yeşil, boylu bir ağaçtır. Boyu 20-25 metreye ulaşabilir. İğneyapraklıdır. Yaprakları açık yeşil ve 10-15 santimetredir. Kozalakları koni şeklinde ve 8-15 santimetredir. İlk başta yeşil olan kozalakların rengi zamanla koyulaşır. Tohumları çam fıstığı olarak da bilinir. Ege ve Akdeniz'de yetişir.



Göknar

Abies bornmuelleriana

Herdem yeşil büyük bir ağaçtır. Boyu 30-40 metreye ulaşır. İğneyapraklıdır. Yaprakları koyu yeşil ve 2-3,5 santimetredir. Kozalakları silindirik şekilde, kırmızı-kahverengi ve 15-18 santimetredir. Ülkemize özgü bir bitkidir. Orta Batı Karadeniz ve Kocaeli bölgelerinde yetişir. Uludağ göknaarı olarak da bilinir.



Gürgen

Carpinus betulus

Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 20-25 metreye ulaşır. Yaprakları yumurta şeklindedir ve kenarları dişlidir. Nisan-mayıs aylarında çiçek açar. Ardından yumurta şeklinde, fındık benzeri meyveler verir. Kuzey ve Doğu Anadolu, Trakya, Marmara ve Ege'de yetişir.

İhlamur

Tilia tomentosa

Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 20-30 metreye ulaşır. Yaprakları kalp şeklindedir. Üst yüzü koyu yeşil tüylerle kaplı olan yaprakların alt yüzü gri-beyaz tüylerle kaplıdır. Haziran-temmuz aylarında sarı çiçekler açar. Çiçeklerinden çay yapılır. Ardından elips şeklinde meyveler verir. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



İğde

Elaeagnus angustifolia

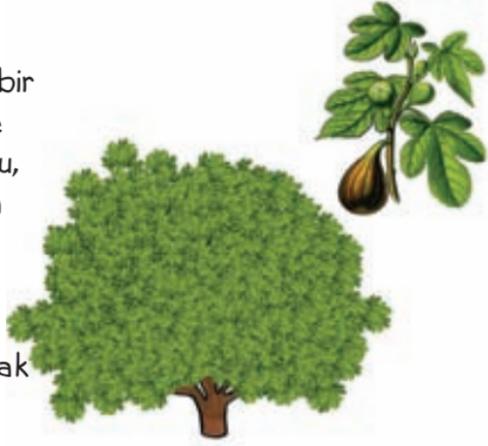
Yaprak döken kısa boylu bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 7 metreye ulaşır. Yaprakları şerit şeklindedir. Üst yüzü gri-yeşil olan yaprakların alt yüzü de gri-beyaz renklidir. Mayıs-haziran aylarında dışı gri-beyaz, içi sarı çiçekler açar. Ardından zeytin şeklinde meyveler verir. İlk başta gri olan meyvelerin rengi zamanla turuncu, kırmızı-kahverengiye dönüşür. Meyveleri yenilir. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.



İncir

Ficus carica

Yaprak döken kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 10 metreye ulaşır. Yaprakları 3-5 loplu, el şeklindedir. Mart-nisan aylarında çiçek açar. Ardından mor ya da sarı-yeşil renkli meyveler verir. Meyveleri taze olarak ya da kurutularak yenilir. Doğu Akdeniz ve Ege'de yetişir.



Karaağaç

Ulmus minor

Yaprak döken, uzun ömürlü ve boylu bir ağaçtır. Boyu 25-30 metreye ulaşır. Yaprakları elips ya da ters yumurta şeklindedir; kenarları dişlidir. Mart ayında çiçek açar. Elips şeklinde, fındık benzeri, küçük kanatlı meyveler verir. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.

Karaçam

Pinus nigra

Herdem yeşil büyük bir ağaçtır. Boyu 30-35 metreye ulaşır. İğne yapraklıdır. Yaprakları koyu yeşil ve 8-15 santimetredir. Kozalakları koni şeklinde, açık kahverengi ve 3-10 santimetredir. İlk başta yeşil olan kozalakların rengi zamanla koyulaşır. Batı ve Orta Anadolu'da yetişir. Ülkemizin önemli bir orman ağacıdır.



Kavak

Populus alba

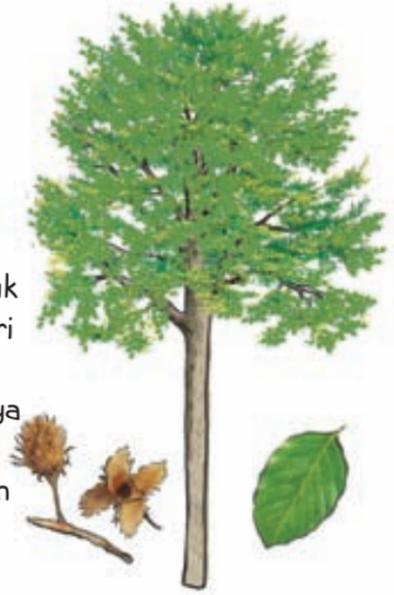
Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 20-30 metreye ulaşır. Yaprakları elips-daire şeklindedir ve kenarları dişlidir. Yaprakların alt yüzü gri-beyaz tüylerle kaplıdır. Mart-nisan aylarında çiçek açar. Ardından silindirik şekilde meyveler verir. Ülkemizin hemen her yerinde, özellikle nehir boylarında yetişir.



Kayın

Fagus orientalis

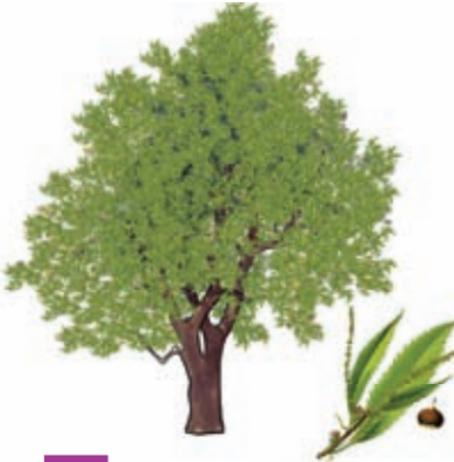
Yaprak döken büyük bir ağaçtır. Boyu 30-40 metreye ulaşır. Yaprakları ters yumurta ya da elips şeklindedir. Nisan-mayıs aylarında çiçek açar. Ardından açık kahverengi, küre şeklinde meyveleri gelişir. Eylül-ekim aylarında bu meyveler olgunlaşır ve dört parçaya ayrılır. Ülkemizin kuzeyi, batısı ve güneyinde yetişir. Önemli bir orman ağacımızdır.



Kestane

Castanea sativa

Yaprak döken, uzun ömürlü, boylu bir ağaçtır. Boyu 20-25 metreye ulaşır. Yaprakları mızrak ya da elips şeklindedir; kenarları dişlidir. Haziran-temmuz aylarında çiçek açar. Eylül ayında dışı dikenlerle kaplı, küre şeklindeki meyveleri olgunlaşır. Marmara, Batı Anadolu ve tüm Karadeniz kıyıları boyunca yetişir.



Kızılağaç

Alnus glutinosa

Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 30 metreye ulaşır. Yaprakları ters yumurta şeklindedir. Mart-nisan aylarında çiçek açar. Sonbaharda odunsu, kozalak şeklinde ve küçük meyveler verir. Trakya, Marmara, Batı ve Doğu Karadeniz'de yetişir.



Kızılcık

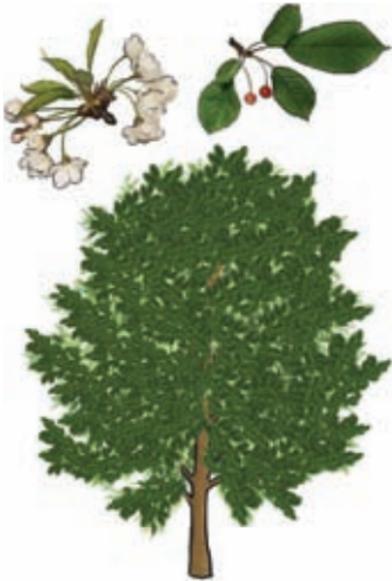
Cornus mas

Yaprak döken kısa boylu bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 3-5 metreye ulaşır. Yaprakları elips-yumurta şeklindedir. Mayıs ayında sarı çiçekler açar. Ardından yumurta şeklinde, küçük meyveler verir. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi kırmızıya dönüşür. Meyvesinden marmelat yapılır. Ülkemizin hemen her yerinde yetişir.

Kızılcam

Pinus brutia

Herdem yeşil orta boylu bir ağaçtır. Boyu 15-20 metreye ulaşır. İğneyapraklıdır. Yaprakları koyu yeşil ve 12-18 santimetredir. Kozalakları topaç şeklinde, kahverengi ve 6-11 santimetredir; birçoğu bir arada bulunur. Marmara, Ege, Akdeniz ve Batı Karadeniz'de yetişir. Önemli bir orman ağacımızdır.



Kiraz

Cerasus avium

Yaprak döken boylu bir ağaçtır. Boyu 25 metreye ulaşır. Yaprakları elips-yumurta şeklindedir ve kenarları dişlidir. Mart-mayıs aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından küre şeklinde, kırmızı-siyah, seyrek olarak da sarı, küçük meyveler verir. Önemli bir meyve ağacımızdır. Anadolu'nun hemen her yerinde yetişir.

Ladin

Picea orientalis

Herdem yeşil büyük bir ağaçtır. Boyu 40-60 metreye ulaşır. Ülkemizin en büyük ağacıdır. İğneyapraklıdır. Yaprakları koyu yeşil, küt uçlu ve 6-11 milimetredir. Kozalakları silindir şeklinde ve 6-9 santimetredir. İlk başta yeşil olan kozalakların rengi zamanla koyulaşır. Doğu Karadeniz'de sınırlı bir yayılışa sahiptir.



Limon

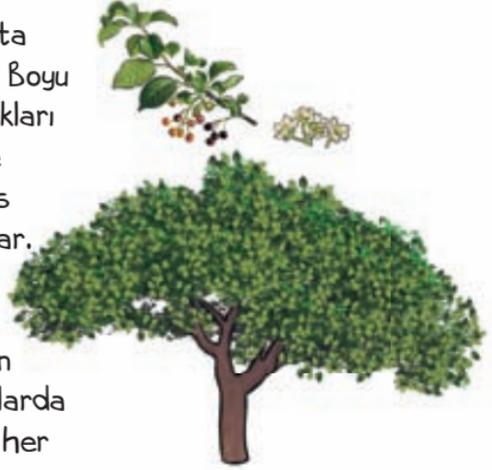
Citrus limon

Herdem yeşil kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 3-5 metreye ulaşır. Yaprakları elips şeklindedir ve kenarları çok az dişlidir. Nisan-haziran aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından yumurta şeklinde, sarı meyveler verir. Meyveleri C vitamini bakımından zengindir. Akdeniz ve Ege'de yetişir.

Mahlep

Cerasus mahalep

Yaprak döken kısa ya da orta boylu bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 10-15 metreye ulaşır. Yaprakları geniş yumurta şeklindedir ve kenarları dişlidir. Mart-mayıs aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından yumurta şeklinde meyveler verir. İlk başta sarı olan meyvelerin rengi zamanla koyulaşır. Kıyılarda ender olmak üzere ülkemizin her yerinde yetişir.



Meşe

Quercus cerris

Yaprak döken boylu ya da büyük bir ağaçtır. Boyu 30-35 metreye ulaşır. Yaprakları loplul, dar, uzun, elips ve bazen de ters yumurta şeklindedir. Mayıs ayında çiçek açar. Ardından yumurta şeklinde, "palamut" adı verilen meyveler verir. Meyvelerinin üzerinde ince saç gibi uzantılar olduğundan saçlı meşe olarak da bilinir. Anadolu'nun hemen her yerinde yetişir. Önemli bir orman ağacımızdır.



Nar

Punica granatum

Yaprak döken kısa boylu bir çalı ya da ağaçtır. Boyu 2-7 metreye ulaşır. Yaprakları ince uzun, elips şeklindedir. Nisan-mayıs aylarında kırmızı çiçekler açar. Ardından kırmızı, büyük meyveler verir. Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'da yetişir.



Porsuk

Taxus baccata

Herdem yeşil, uzun ömürlü, boylu bir çalı ya da orta boylu bir ağaçtır. Boyu 15-20 metreye ulaşır. İğneyapraklıdır. Yaprakları yassı ve 1-3 santimetredir. Üst yüzü koyu yeşil olan yaprakların alt yüzü açık yeşildir. Nisan ayında çiçek açar. Erkek ve dişi çiçekler ayrı ağaçlarda bulunur. Ardından dişi ağaçlar kırmızı, küçük meyveler verir. Karadeniz ormanlarında, az da olsa Amanos Dağları'nda yetişir.

Portakal

Citrus sinensis

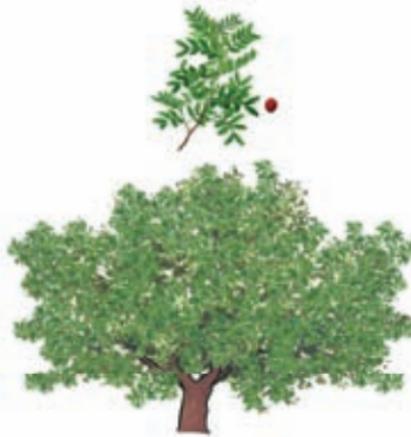
Herdem yeşil kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 3-7 metreye ulaşır. Yaprakları elips şeklindedir. Nisan-haziran aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından küre şeklinde, turuncu meyveler verir. Akdeniz ve Ege'de yetişir.



Sakız

Pistacia lentiscus

Herdem yeşil kısa boylu bir ağaçtır. Boyu 1-5 metreye ulaşır. Bileşik yaprakları vardır. Yaprakları uzun elips-mızrak şeklindedir. Nisan-mayıs aylarında yeşil-kırmızı, küçük çiçekler açar. Ardından yumurta şeklinde meyveler verir. İlk başta kırmızı olan meyvelerin rengi zamanla koyulaşır. Batı ve Güney Anadolu'da yetişir.

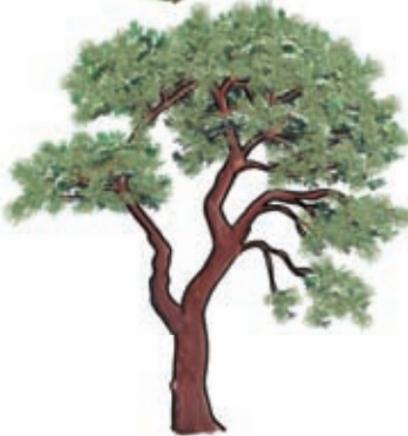


Salkım Söğüt

Salix babylonica

Yaprak döken orta boylu bir ağaçtır. Boyu 8-15 metreye ulaşır. Yaprakları şerit şeklindedir.

Mart-nisan aylarında sarı-yeşil çiçekler açar. Ardından silindirik şekilde, yeşil meyveler verir. Anavatanı Çin'dir. Ülkemizin hemen her yerinde yetiştirilebilir.



Sarıçam

Pinus sylvestris

Herdem yeşil, boylu bir ağaçtır. Boyu 20-40 metreye ulaşır. İğneyapraklıdır. Yaprakları gri-yeşil ve 3-8 santimetredir. Kozalakları koni şeklinde, 3-7 santimetredir. İlk başta yeşil olan kozalakların rengi zamanla koyulaşır. Karadeniz, Marmara, Orta ve Kuzeydoğu Anadolu'da yetişir. Önemli bir orman ağacımızdır.

Servi

Cupressus sempervirens

Herdem yeşil, boylu bir ağaçtır. Boyu 20-30 metreye ulaşır. Pul yapraklıdır. Gri-yeşil renkli yaprakları yumurta şeklinde, küçük ve sıktır. Kozalakları küre şeklinde ve 2,5-3 santimetre çapındadır. İlk başta yeşil olan kozalakların rengi zamanla koyulaşır. Güney Anadolu ve Doğu Akdeniz'de yetişir.



Sıgla

Liquidambar orientalis

Yaprak döken orta boylu bir ağaçtır. Boyu 15-20 metreye ulaşır. Yaprakları el şeklinde ve lopludur. Mart-nisan aylarında çiçek açar. Ardından küre şeklinde meyveler verir. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi zamanla kahverengileşir. Meyvelerinden yağ elde edilir. Ülkemize özgü bir ağaçtır. Güneybatı Anadolu'da yetişir.



Sigilli Huş

Betula pendula

Yaprak dökken boylu bir ağaçtır. Boyu 15-30 metreye ulaşır. Yaprakları baklava şeklindedir; kenarları dişlidir. Nisan ayında yeşil çiçekler açar. Ardından silindirik şekilde meyveler verir. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi zamanla kahverengileşir. Doğu ve Kuzey Anadolu'da yetişir.



Toros Sediri

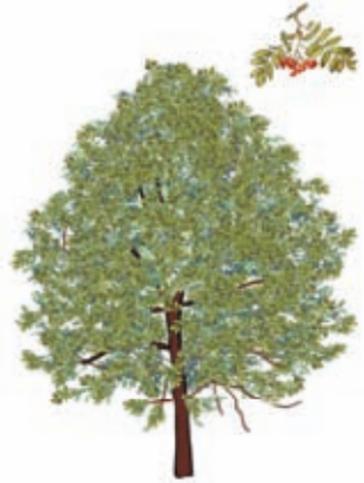
Cedrus libani

Herdem yeşil, boylu bir ağaçtır. Boyu 40 metreye ulaşır. İğneyapraklıdır. Yaprakları 1,5-3,5 santimetredir. İlk başta yeşil olan yaprakların rengi zamanla mavi-yeşil olur. Kozalakları fıçı şeklinde, 8-10 santimetredir. Akdeniz'de yetişir.

Üvez

Sorbus aucuparia

Yaprak döken orta boylu bir ağaçtır. Boyu 7-15 metreye ulaşır. Bileşik yaprakları vardır. Yaprakçıkları elips ya da yumurta şeklindedir; kenarları dişlidir. Mayıs-haziran aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından küre şeklinde, sarı, turuncu-kırmızı küçük meyveler verir. Kuzey Anadolu'da yetişir.



Yalancı Akasya

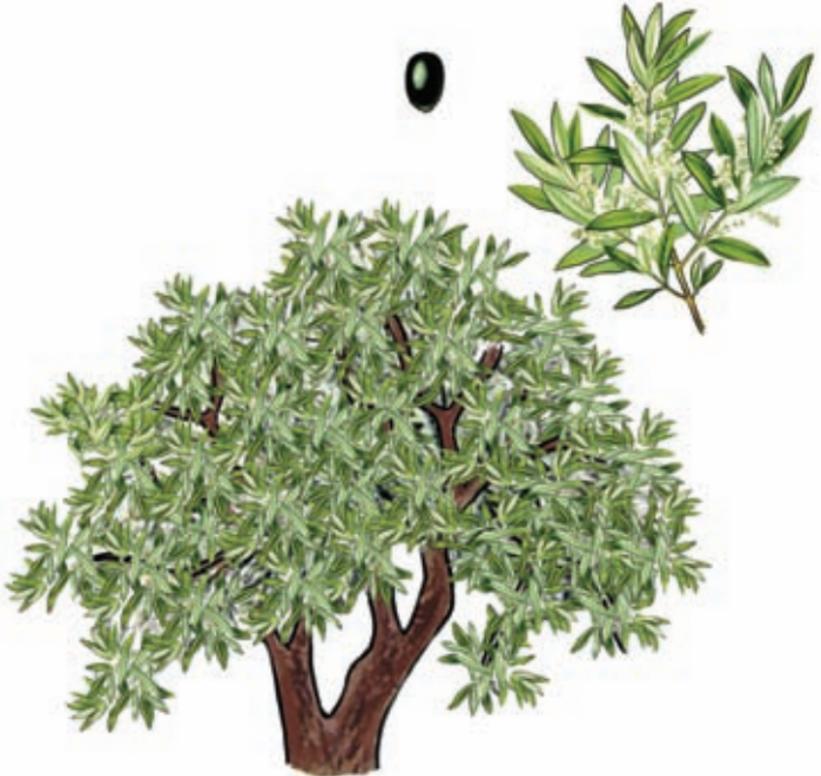
Robinia pseudoacacia

Yaprak döken orta boylu bir ağaçtır. Boyu 20-25 metreye ulaşır. Bileşik yaprakları vardır. Yaprakçıkları yumurta şeklindedir. Mayıs-haziran aylarında beyaz çiçekler açar. Ardından kırmızı-kahverengi, taze fasulye benzeri meyveler verir. Anavatanı Kuzey Amerika'dır. Ülkemizin hemen her yerinde yetiştirilebilir.

Zeytin

Olea europaea

Herdem yeşil, uzun ömürlü ve kısa ya da orta boylu bir ağaçtır. Boyu 10-15 metreye ulaşır. Yaprakları şerit şeklindedir. Nisan-mayıs aylarında beyaz çiçekler açar. Ekim-ocak aylarında küçük meyveleri olgunlaşır. İlk başta yeşil olan meyvelerin rengi zamanla siyaha dönüşür. Meyveleri yenilir. Ayrıca meyvelerinden yağ elde edilir. Ege, Akdeniz, Marmara ve az miktarda da Artvin-Çoruh bölgesinde yetişir.

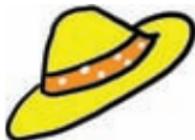


Dizin

Ahlat	4	İğde.....	13	Siğla	24
Alıç	4	İncir	14	Siğilli Huş	25
Andız	5				
Ayva	5	Karaağaç.....	14	Toros Sediri	25
		Karaçam	15		
Badem.....	6	Kavak.....	15	Üvez	26
Boylu Ardıç	6	Kayın	16		
		Kestane.....	16	Yalancı Akasya	26
Ceviz.....	7	Kızılağaç	17		
		Kızılçık	17	Zeytin	27
Çınar Yapraklı		Kızılçam	18		
Akçaağaç	7	Kiraz	18		
Çitlenbik	8				
		Ladin	19		
Defne	8	Limon	19		
Dişbudak	9				
Doğu Çınarı	9	Mahlep.....	20		
		Meşe	20		
Elma	10				
Erguvan	10	Nar	21		
Erik	11	Porsuk	21		
Fıstık Çamı	11	Portakal	22		
Göknar	12	Sakız	22		
Gürgen	12	Salkım Söğüt	23		
		Sarıçam	23		
Ihlamur	13	Servi	24		

Amatör Ağaçbilimcinin İşine Yarayacak Araç ve Gereçler

Ağaçbilimciler büyüteç, cetvel, cımbız, gözlem defteri, kalem, renkli boya kalemleri, paket lastiği, fotoğraf makinesi gibi araç ve gereçler kullanır. Ağaç gözlemi yapmaya giderken yanınıza, malzemelerinizi koyabileceğiniz bir sırt çantası, şapka, güneş gözlüğü, güneş kremi, yağmurluk, su ve sandviç alabilirsiniz.



Bilim Çocuk dergisinin 142. sayısının ekidir.